

KA NO. 115 E. 72nd St.
GLAS NARODA
 TI NARAVNOST NA DOM
 sobot, nedelj in praznikov
VAS ZANIMA

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1944 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1970.

No. 211 — VOLUME LIII — LETNIK LIII NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 30, 1945 — TOREK, 30. OKTOBRA, 1945

POZOR, NAROČNIKI . . .
 Naročnikom naznanjamo, da več ne pošiljamo potrdil za poslano naročnino. Zadržuje potrdilo poleg naslova na listu — do katerega dne, meseca in leta je naročnina plačana. **U p r a v a.**

Tel. CHelsea 3-1242

DRŽAVLJANSKA VOJNA NA KITAJSKEM

Kitajski komunistični viri javljajo, da je prišlo do mnogih spopadov med kitajsko komunistično armado in armado generalisima Čankajškega in da je v devetih severnih kitajskih provinciah v teku najmanj 50 večjih bitk.

Poročila javljajo, da so komunisti odrezali Peiping-Hankov železnico na razdaljo 100 milj, ki je poglavitna proga za vladine čete, ki hitijo na viharni sever, kjer se je pričela državljanska vojna.

Komunisti so vdarili proti jugu od Peipinga, so presekali železnice, razstrelili mostove, porušili železniške postaje in požgali železniške vozove na celi progji proti severu od Cehsijena.

Kitajska osrednja vlada priznava, da je prevoz njenega vojaštva zelo ovirano, ker primanjkuje delavcev za popravo železnic. Toda osrednja vlada naznanja, da njene čete navzlic razdejani železnici prodirajo proti severu ob Velikem zidu.

Druga poročila iz Čunčinga naznanjajo, da postajajo boji vedno hušji v obmorski provinci Šantung, ki ima mnogo zelo dobrih pristanišč, ter proti zapadu skozi provinco Šansa in v provinco Suijuan v notranji Mongoliji.

Ko so se komunisti pred močnejšo vladino armado morali umakniti, so za seboj pustili popolnoma opustošeno pokrajino.

Neodvisna poročila tudi naznanjajo, da so komunisti razdejali železniško progo in mostove od Pukova, ki veže Nanking in Tiescin, jugovzhodno od Peipinga.

Obe železnici Peiping-Hankov in Pukov-Tiencin sta za osrednjo kitajsko vlado neobhodno potrebni, da more po njih poslati vojaštvo vojaštvo v severno Kitajsko, da nadomesti ameriške marine v Peiping-Tiencin pokrajini.

General Jen Hsišan, guverner v Šansi, je prišel v Čunčing in je povedal, da so imele vladine čete v bojih okoli Čangcea 15.000 izgub. Priznal je, da so komunisti zavzeli Čangce, ki se nahaja v jugovzhodnem kotu njegove province. Rekel je, da so tudi komunisti imeli zelo težke izgube.

Vztrajna, toda popolnoma nepotrjena poročila naznanjajo, da so Rusi kitajskim komunistom odstopili mnogo japonskega orožja v Mandžuriji.

Komunisti imajo v južnem delu Mandžurije štiri vojaške skupine in tem poveljujejo nekdanji častniki v armadi maršala Čang Hsueliang, med njimi je tudi maršalov mlajši brat general Čang Hsueli. Nekdanji vojak poglavar v Mandžuriji maršal Čang Hsueliang, ki je bolj poznan pod imenom "mladi maršal", je interniran v Kvejčov provinci, ker je vgrabil generalisima Čankajškega v Sianu v decembru leta 1936.

Maršal Čang je sklenil zvezo s komunisti v namenu, da vjame Čankajškega in ga prisili, da se preneha bojevati proti komunistom in naj se bori proti Japonski.

Več tisoč kitajskih vojakov se je izkrcalo iz ameriških transportnih parnikov v Činangtao v severni Kitajski ter so takoj pričeli odhajati v notranjost dežele v kraje, ki jih imajo v svoji oblasti komunisti, ki so se umaknili v obrambno črto ob Velikem zidu.

oktobra poslal Stalinu pismo, katero mu je Harriman izročil 24. oktobra. Radijska postaja pravi, da je Harriman imel s Stalinom dva razgovora, predno se je vrnil Moskvo.

Soči je kakih 50 milj jugovzhodno od Tuapse ob Črnem morju. S tem sporočilom je bilo tudi prvič naznanjeno, kje Stalin preživlja svoje počitnice.

Poslanik Harriman je od predsednika Trumanu prejel naročilo, da izroči pismo Stalinu in da naj s Stalinom razpravlja o vsebini pisma.

Harriman se je vrnil v Moskvo 26. oktobra. Iz Moskve prihaja uradno poročilo, da je Stalin pri najboljšem zdravju, da je sprejel ameriškega poslanika Harrimana in da se je z njim razgovarjal o ameriško-ruskih odnosih.

Stalin se v kratkem namerava vrniti v Moskvo. Zadnje čase so bile razširjene govorice, da je Stalin bolan in da je celo umrl. Stalin pa se je vsem takim vestem v tujih jezikih žalno smejal.

ADOLF HITLER BAJE ŠE ŽIV

Poročilo, ki prihaja iz francoskega vira iz Bazla v Švici, naznanja, da je bil v nekem sanatoriju s svojo prijateljico prijet Otto Abetz, ki je bil tekem okupacije nacistični zastopnik v Parizu. Abetz je živel v sanatoriju pod drugim imenom, toda našli so njegovo obleko, na kateri je bilo zapisano njegovo pravo ime. Prijet je bil v obsejnem mestu Saecingen v Črnem tesu.

Živel je v sanatoriju v Hochenschwandu blizu nemško-švicarske meje pod imenom Larnannoith. Njegovi prijatelji, ki je zelo velika in nosi drago kožuhe, pa je ime Noha. V tej okolici je bilo najdenih še šest drugih visokih nacistov, Abetza pa so francoske oblasti onstran meje že dolgo imele na sumu in pazile nanj.

Dva vojaška policista sta ga s tem, da sta mu rekla, da ga želijo oblasti v Saecingenu, ki je francoska okupacijska zona, izpraševati zaradi črnega trga in Abetz je šel v Saecingen.

Prijateljica Noha je rekla, da je Abetz proti koncu vojne pri nacistih padel v nemilost in da je bil zaradi tega pogosto poklican v Berlin. Leta 1944 se je nacijem že tako zameril, da ga vnanji minister von Ribbentrop ni hotel videti.

Abetz in njegova prijateljica pravita, da mislita, da je Hitler še živ.

Ko je bil Abetz v Saecingenu prijet, je bil takoj poslan v kaznišnico, iz katere lahko čez Reno gleda v Švico. Oblastim je Abetz rekel, da v Švici ni nameraval najti zavetja, temveč je hotel samo ozdraviti srčno napako.

MINISTER ATTLEE BO OBISKAL TRUMANU

Ministrski predsednik Clement Attlee namerava jutri v poslanski zbornici naznaniti, da bo v kratkem obiskal Washington, da s predsednikom Trumanom razpravlja o kontroli atomske bombe in uporabi atomske sile v mirnem času.

Dobro poučeni krogi pravijo, da bo Attlee svoj razgovor s predsednikom Trumanom omejil samo na atomsko silo. Pravijo, da s predsednikom ne bo razpravljal o vprašanjih glede Palestine, glede odnošja z Rusijo in o finančnih zadevah.

London potrjuje vesti o Attleejevem potovanju v Washington in ker je njegov obisk pri predsedniku Trumanu namenjen samo atomski bombi in atomski sili, je iz tega razvidno, da diplomati atomski sili polagajo največjo važnost.

Attlee je v poslanski zbornici tudi naznanil, da je vlada sklenila vstanoviti preskovalni urad in eksperimentalno postajo, da preišče vse pogoje za uporabo atomske sile. Rekel pa je, da postaja ne bo omejena samo na preiskavo atomske bombe.

NOVA VSTAJA NA JAVI

Poročilo iz Batavije na Javi naznanja, da so se po 24-urnem premirju obnovili boji v vojnem pristanišču Sorebaji in ubitih je bilo najmanj 40 angleško-indijskih vojakov, 40 pa jih je bilo ranjenih.

Koliko indonezijskih vojakov in civilistov je bilo ubitih ali ranjenih v vojih v Sorebaji, poročilo ne pove. V mestu imajo Angleži posadko 1600 vojakov in jo ogroža močna uporniška armada.

Holandska uradna časniarska agentura Aneta naznanja, da se je pričela nova vstaja v Kramaat okraju v glavnem mestu.

United Press poroča, da so Indonezi s strojnimi streljali na šest angleških in holandskih aeroplanov, ki so leteli nad Sorebajo in da jih je bilo nekaj poškodovanih. Indonezi v Sorebaji, ki so oboroženi v oklopnih avtomobilih, lahkih tankih, strojnimi in možnarji, imajo okoli 10.000 vojakov, so razglasili 24-urno premirje na poziv predsednika indonezijske republike Soekarna, ki je odletel v Sorebajo, ko so Angleži pozvali Indoneze, da položijo orožje.

NAJNOVEJŠA ADAMIČEVA KNJIGA

Včeraj so vsi ameriški senatorji in poslanci prejeli po en izvod najnovejše knjige pisateljice Louisa Adamiča: "A Nation of Nations". Na vsaki knjigi se je podpisal. V njigo, ki jo je poslal senatorju Bilbo, pa je še dodatno napisal: "Senatorju Bilbo — v ostrem nesoglasju s popolnoma vsem, za kar se poteguje."

Prejšnji mesec je bil Mr. Adamič izvoljen za člana Akademije politične znanosti.

HOČEJO PRIVABITI ISLANDIJO

Republikanski poslanec Bertrand W. Gearhart je stavil predlogo, da bi kongres povabil Islandijo, da stopi v Ameriško unijo kot 49. država.

Postanec Gearhart je tudi predlagal, da si Združene države pridobe Grenlandijo in druge otoke na Atlantiku, Pacifiku in v Karibskem morju v zameno za povojna posojila našim zaveznikom.

Gearhart je predlagal, da se prične pogajanja za nakup vseh otokov ob atlantski obali, kakor tudi na Pacifiku in v Karibskem morju, ki so neobhodno potrebni za obrambo Amerike, Panamskega kanala in Filipinov.

Njegova predloga tudi zahteva, da Združene države dobe

Preobrat v Venezueli

Prejšnji teden je bil odstavljen kot predsednik Venezuele Isaias Medina Angarita in urugvajska vlada je sporočila, da bo z novo vlado obdržala iste odnose, kakršne je imela do prejšnje vlade.

Najmočnejša lokomotiva

General Electric družba, ki ima svoj sedež v Schenectady, N.Y., je naznanila, da bo v svoji tovarni v Erie, Pa., zgradila najmočnejšo električno lokomotivo v Združenih državah, ki bo tehtala 1.000.000 funtov. Zastopnik družbe je časniarskim poročevalcem rekel, da je družba od Virginian Railway Company prejela naročilo za štiri takozvane "super velikane". Železniška dru-

Velikanski okostnjak

Ruska uradna časniarska agentura Tass naznanja, da so v Tien pogorju v ruski osrednji Aziji severno od Himalaje izkopali okostnjak velikana, čegar obseg glave meri 33 inčev, bedro pa je dolgo 33 inčev.

Žba jih bo rabila za prevažanje premoga čez Allegheni gorje.

IZGON AMER. KORESPONDENTA POULOS-A IZ PALESTINE

CAIRO, 23. oktobra. (ONA) — Ameriške vojaške oblasti so na prošnjo angleških uradov izgnale našega korespondenta iz Palestine in mu dale le 6 ur na razpelo, da odpotuje.

New York, 23. okt. ONA. — Constantin Poulos, korespondent agenture Overseas News, je bil izgnan iz Palestine. Uradno ni bilo nobenega objasnila, toda nad vse verjetno je, da njegova brzojavka z dne 19. oktobra glede razmer v Palestini ni prijala britanskim vojaškim oblastim.

Poulos je bil prisel v Palestino dne 17. oktobra in je imel dovoljenje, da ostane 30 dni v deželi. Izgon je bil izveden na ta način, da je bilo to dovoljenje preključeno — z rokom od samo šest ur. Agentura Overseas News je zaprosila vojno ministerstvo, da preišče zadevo in gotovi, zakaj se je general-major Benjamin F. Giles, ameriški komandant na Srednjem vzhodu odločil za ta korak.

Pred letom dni, ko je pisec teh vrst vzbudil nevoljo in si naprtil na ramena jezo angleških oblasti v Palestini radi svoje kritike nad metodami policije v Palestini in njeno cenzuro, je general Giles tudi brez nadaljnega ugodil zahtevi palestinske administracije. Zavedal mi je, da takoj zapustim Palestino in se vrnem v Kairo. Povelje je bilo pozneje preključeno, po intervenciji pri angleški armadi.

Objavljeno je bilo, da je cenzura dopisov iz Palestine končana z dnem 1. oktobra t. l. Toda navzlic temu je uspelo poročevalcu Poulousu odpostati iz Palestine le eno samo brzojavko, in sicer dne 19. oktobra, v kateri je primerjal današnji položaj v Palestini s položajem, ki je prevladoval pred letom dni na Grškem, tik pred izbruhom tamošnjih nemirov. Proučil in opisal je tudi nekatere izmed mer in ukrepov, katere so uvedle angleške oblasti v Palestini.

Izgon tega ameriškega korespondenta iz Palestine potrjuje, da so angleške kolonialne oblasti trdno odločene, da zadržijo v svojih rokah kontrolo vseh novic iz te dežele, ter da v teh težavnih časih vzpričo nemirov in kritičnih dogodkov dodelo edinole svoji lastni uradni verziji dogajanja, da prodre v svet. Palestinska administracija še vedno izvaja

skrajno ostro cenzuro domačega časopisja, pri čemer urad cenzure popolnoma svojevoljno izbira in določa, katere zunanje vesti smejo priti v domače časopisje.

Poulos je 29 let star Amerikaneec, rojen v Lynn, Mass. Bil je prvi ameriški korespondent, kateremu je uspelo stopiti na grška tla po nemški okupaciji dežele. Bil je v Grčiji že avgusta 1944, ter živel z grškimi gerilci, dokler ni bila dežela osvobojena. V Atenah je prišel še pred prvimi angleškimi patrolami, v času, ko so se nahajali Nemci še v nekaterih predmestjih grške prestolnice.

Za časa grške meščanske vojne je bil dovisnik Overseas News Agency in ostal v deželi, dokler ga niso od Angležev kontrolirane grške oblasti opozorile, da ne morejo več jamčiti za njegovo osebno varnost. Njegovo odlično delo na Grškem je zelo mnogo priznanja — grško ameriški svet mu je poklonil svojo nagrado, a njegovi poslovni tovarniki so mu čestitali iz vseh koncev in krajev.

Poulos je bil tudi prvi ameriški korespondent, ki je prišel po vojni v Bolgarijo in je bil dolge mesece edini ameriški častnikar v tej deželi.

Poziv na Konferenco

Dva milijona naših bratov in sester v Jugoslaviji je dalo svoja življenja v borbi proti nacifašizmu. To zimo preti ljudstvu Jugoslavije smrt vsled pomanjkanja obleke in obutve. Ali navzlic najtežjim okoliščinam je narod doma trdno odložen, da obnovi svojo deželo in vzpostavi temelje novemu in srečnejšemu življenju. Mi tu v Ameriki jim lahko veliko pomagamo v tej borbi proti zimi in pomanjkanju — podvojiti moramo naše prizadevanje za zbiranje obleke in obutve ter tople obleke za otroke.

V svrhu razpravljanja o nujnosti pomoči za stari kraj se bodoče jugoslovanski Amerikanci velikega New Yorka sestali na —

KONFERENCI

v četrtek, 1. novembra, ob 8. uri zvečer, v prostoru Masonic Room, Manhattan Center, 311 W. 34th Street, New York City. Navzoča bodeta tudi Louis Adamič in Zlatko Baloković, ki bodeta obrazložila pomen in potrebo zimске kampanje in v novembru. Udeležite se gotovo in pripeljite svoje prijatelje!

Louis Adamič, Zlatko Baloković, Joseph Zavertnik, Harry Justiz Martin Tomašin, Vinko Ujčić.

Preobrat v Braziliji

Nek uradnik policijskega urada je naznanil, da je Getulio Vargas odstopil kot predsednik Brazilije.

Poročilo iz Rio de Janeiro se glasi:

Armadni tanki so zapeljali na prostor okoli predsednikovega uradnega stanovanja in ljudje so videli, da se je Vargas odpeljal z avtomobilom.

V Rio de Janeiro nikdo ne ve, kdo bo prevzel predsedništvo, ki ga je general Vargas imel od leta 1930.

Nekateri domnevajo, da je bilo predsedništvo izročeno sodniku najvišjega sodišča Jose Linharesu.

Po radijski postaji v Rio de Janeiro je bil prebran razglas generala Valetina Benico Silva, poveljnika vojaškega okrožja okoli Rio de Janeiro, in general Silva je pozval vse vojaške, mornarje in letalce, da se

takoj zgledajo v svojih vojašnicah.

Ameriške mornariške oblasti v Rio de Janeiro so poklicale vse ameriške mornarje na ladje.

Žrtve nesreč večje kot v vojni

Greater New York Safety Council je včeraj naznanil, da je vsled raznih nesreč ubitih več Amerikancev med napadom na Pearl Harbor in do japonske predaje, kot pa jih je padlo v bojih s sovražnikom. Pri nesrečah jih je bilo ubitih 355.000, v celi oboroženi sili pa jih je bilo ubitih 264.599.

Kupujte Victory Bonde potom Pay-Roll Savings Plan.

MESTO LORAIN POZDRAVILO ADMIRALA ERNEST J. KING-A

Ko je admiral in vodja pomorskih operacij, Ernest J. King obiskal svoje rodno mesto Lorain, Ohio, so vsi Lorainčani pozdravili mor variskega junaka z velikim slavljenjem.

"Glas Naroda" (VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation) Frank Sakar, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement. ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO: \$7.-; ZA POL LETA - \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.-.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniši soboto, nedelj in praznikov. "GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y. Telephone: CHelsea 2-1242

Vseslovansko združenje

(Nadaljevanje.)

Maršal Tito v pogovoru z deputacijo poljskih časnikarjev, ki so dospeli v Beograd, je nadalje rekel:

"Vseslovansko sodelovanje ne pomenja le jamstva za njihovo lastno varnost, temveč tudi jamstvo proti eventualni obnovitvi kakih Hitlerjevih in Mussolinijevih pustolovščin.

Slovansko sodelovanje je velikanskega pomena in ljudje, ki delujejo v tej smeri, izvršujejo delo velikanskega zgodovinskega pomena. Radi tega sem uverjen, da je dolžnost vseh nas, katerim je bilo izročeno vodstvo v raznih slovanskih državah, da se z srcem in dušo borimo za vzdrževanje slovanskega medsebojnega sodelovanja, ne da bi pri tem čuvali svojo lastno ali osebno varnost. Mi se moramo veseliti vsakega uspeha v vsaki slovanski državi, kajti vspehi vsake slovanske države — so tudi naši vspehi, in teh vspehov se vsi veselimo. Vspehi velike Sovjetske Zveze, ki so se pojavili povodom pričetka vojne, niso koristili le narodom Sovjetske Zveze, temveč vsem slovanskim narodom in vsemu naprednemu človeštvu. Ti vspehi so naši skupni slovanski vspehi ter vspehi vsega človeštva. In poslanstva, katera obiskujejo slovanske dežele si razlagam tako, da so velikega pomena za kar najboljše razmere, ki vladajo med našimi narodi."

Nek poljski časnikar je tem povodom vprašal maršala Tita glede poprav škoda, katero so napravili vpadniki v Jugoslaviji tekom vojne in tudi glede napredka narodnega gospodarstva v Jugoslaviji, in maršal Tito je dejal:

"Vse naše napore smo posvetili poporavi in nadomestilu vsega onega, kar so vpadniki tekom vojne razdejali. Potovali ste po vsej Jugoslaviji in mislite si lahko, v kakem položaju je bila naša dežela takoj po osvobojenju, ko je bilo vse razdejano in ko so bila vničena tudi vsa naša prometna sredstva; ko so bili vsi mostovi in tudi vse drugo porušeno. Jaz sem mnenja, da moramo biti zadovoljni z prvimi vspehi, katere smo dosegli z svojimi lastnimi sredstvi. Vse kar se je v tem pogledu doseglo, je delo rok našega ljudstva: popravili smo 1700 mostov in jih nadomestili z novimi; na tisoče kilometrov železnic je popravljenih, dasiravno — kakor vam je znano, — so Nemci na svojem begu, vzeli vse, kar so mogli in tudi razdejali železnične tračnice. Toda promet je sedaj zopet v redu."

Z ozirom na domači političen položaj je maršal Tito dejal:

"Naš narod zahteva napredek in zahteva ustanovitev nove Jugoslavije, oziroma take, kakoršno sedaj ustvarjamo, dočim opozicija želi, da se v Jugoslavijo vrnejo razmere, kakoršne so bile — pred vojno. To opozicijo sploh ne zamore imenovati opozicijo, ker je brez vsakih idej glede poboljšanja narodne fronte in je sploh brez splošnega programa, tako, da to sploh ni opozicija, ker skuša, da teko kolesa zgodovine v nasprotni smeri. Opozicija za nas sploh ne pomenja kako posebno vprašanje in njena neznačnost nas sploh ne zamore ovirati. Po vamezne skupinje opozicije zamorejo obstati le toliko časa, dokler dobivajo podporo iz inozemstva, in ko ta podpora preneha prihajati, potem bodo opozicija sama po sebi razpadla."

Zopet nek drugi poljski časnikar je vprašal Tita kaj misli glede predlaganega poljsko-jugoslovanskega zblizanja. Tito mu je odgovoril, da glede tega ni sploh nikakih zaprek v kolikor pridejo kulturna in gospodarska vprašanja v poštev. Ker ima Poljska lepo razvito industrijo, zamore v tem pogledu pomagati Jugoslaviji pri nabavi raznoterih potrebščin. Sploh pa namerava Jugoslavija ojačiti svoje zveze z ostalimi slovanskimi državami, zlasti Poljsko.

Glede Trsta, Primorske in Julijske Krajine, se je maršal Tito izjavil sledeče:

"Mi trdno zahtevamo in povdarjamo, da mora priti Trst pod upravo Jugoslavije, kajti vsi entomološki zemljevidi svedočijo, da je Trst le mali otok sredi slovanskega prebivalstva. Tudi jugoslovanske gospodarske koristi zahtevajo, da postane Trst slovanska luka, kar bodemo tudi zahtevali. Italijani trdijo, da sta Avstrija in Ogrska pospeševali slavizacijo Trsta, toda nam je prav dobro znano, da sta baš Avstrija in Ogrska pospeševali italijanizacijo Trsta. V ostalem pa tako italijansko, kakor tudi slovansko prebivalstvo Trsta prav dobro ve, da ako Trst ne postane jugoslovanski, potem sploh ne zamore obstati, in da je pod italijansko vlado stalno nazadoval. Ako se toraj Trst spremeni v mednarodno luko, bode Jugoslavija z tem zadovoljna."

ZRAČNA POŠTA IZ ZDR. DRŽAV

Od tukajšnjega glavnega poštnege urada smo bili obveščeni, da se sedaj zamore poslati pisma v Jugoslavijo po zračni pošti (Air Mail) ter pristojbina znaša 30 centov za pol unče teže pisma.

Komunizem ima svoje meje

NAPISAL ZA OVERSEAS NEWS AGENCY DONALD BELL

Komunizem v Evropi zdaj ni več ono veliko strašilo ameriške zunanje politike kot prej. Dogodki zadnjih mesecev so pokazali, da bi bilo Sovjetski Rusiji ravno tako nemoogoče sovjetizirati Evropo — ako je res, da je to nameravala — kot bi bilo nam nemoogoče, da v sili Evropi družbo svobodnega podjetništva po strogo ameriških načelih. Zelo verjetno je, da bo imelo to spoznanje dalekosežne politične in diplomatske posledice.

Precej presenetljivo je na prvi pogled, s kakšno olajšavo smo si tukaj v Ameriki odahneli, ko so bili objavljeni rezultati francoskih volitev. De Gaulle, katerega smo nekaj časa tako ostro obsojali, je zmagovalc teh volitev in bo v mnogih slučajih nasledoval zunanjo politiko, ki bo nasprotna politiki našega zunanjega urada. Komunisti so zdaj prvič v zgodovini Francije postali najmočnejša stranka, a obe drugi stranki, ki sta zmagali v teh volitvah, sta obe socialistični, akoravno je ena izmed njih katoliška.

In vendar se tega nismo niti najmanj prestrašili. Ameriška javnost je zelo zadovoljna, da so dobili komunisti le eno četrtino vseh glasov, tako da začasno nimajo nobenih izgledov, da sami prevzamejo oblast.

To je tudi vzrok tega, da je ameriška politika postala tako prijazna de Gaulle-u in zmernim francoskim socialistom. Žel pred leti je bilo namreč nastalo mnenje, da se bo po vojni vsa Evropa prelevila v sovjetske države, ter da utegne edino le mogočna vojaška okupacija preprečiti ta razvoj. Obenem je prevladovalo prepričanje, da se bo na vzhodu Evrope pod sovjetsko okupacijo ta preokret izvršil čisto avtomatično.

Danes vidimo, da je bilo to mnenje pogrešno in mnogo prenestavno. Nikdo sicer ne more reči, kolika je številčna sila komunistov v deželah jugovzhodne Evrope in Balkana, toda jasno je, da nima popolne premoči, ker bi sicer ne gledali tako skrbno, da se takozvane ljudske fronte ne razbičejo. Tako pa se zadovoljujejo s tem, da je politična oblast deljena, ter da vladajo skupaj s socialisti, kmečkimi strankami in liberalci.

To je tudi presenetljivo, ako pomislimo, da so sovjetske vojaške sile v vseh teh deželah vsemogočne. Odpor si je razlagati iz dejstva, da okupacijske čete niso priljubljene nikjer. Sovjetske okupacijske čete pa vrhu tega še žive 'od zasedenih krajev', to je, dežela jih mora sama prehranjevati, jim dajati stanovanja in poleg tega še gledati, kako odvažajo industrijske stroje, ki so po naziranju sovjetskih sil nemška lastnina in vojni plen, po naziranju domačega prebivalstva pa domača last.

Komunisti imajo pred vsem ugodnost od svojega dominantnega položaja v teh deželah, da imajo več propagandnih sredstev na razpolago. To ugodnost morajo pa tudi drago plačati s tem, da nosijo vsaj navidezno nekaj odgovornosti za tekoče in probleme povojne dobe.

Jasno je torej, da si sovjetski sistem, ni pridobil mnogo gorečih pristašev v jugovzhodni Evropi tekom zadnjih mesecev. Obenem pa ne smemo pozabiti, da so spremembe na gospodarskem in socialnem polju globoke. Povsod se je začel razvoj najrej, katerega ne bo nikdar več mogoče obrniti nazaj. Povsod se pripravljajo doba mešanega gospodar-

stva, v katerem bodo prevladovala socialistične smernice. Svobodne volitve in odhod ruskih čet tega ne bo spremenil. Kar se bo razvilo iz te prehodne dobe bo nekaj, kar bo v gospodarskem pogledu v sredi socialistično državo in svobodnim podjetništvom zahodnih velesil.

Toda ne le v vzhodni Evropi, tudi na zahodu je razvoj krenil v isto smer. V vseh deželah je več ali manj vzporeden. Ravno zdaj ga opazujemo v Franciji. Strašilo komunizma v Evropi se je tako zaenkrat razblinilo. Evropska ljudstva smatrajo, da so v zunanji politični kot v domačih notranjih zadevah most med vzhodom in zapadom.

Ako bi katerakoli velesila poskušala vsiliti Evropi svoj sistem, bi si s tem prizadevanjem ustvarjala le sovražnike. To velja za Ruse ravno tako kot za Angleže in Amerikance.

POZDRAVI SLOVENSКИH FANTOV OB ODHODU V DOMOVINO

NEW YORK, N. Y. — Naši slovenski fantje iz Primorja, ki so bili v ujetništvu tu v Ameriki se polagoma vračajo domov in mnogi od njih se prav pristrčno in iskreno poslavljajo od ameriških rojakov, kot je to razvidno iz njih dopisov v naših listih.

Primorski mladeniči, ki so bili v taborišču v Chambersburgu, Pa., so podpisani poslali pismo v katerem pozdravljajo ameriške rojake. To so tisti fantje, ki so zbrali med seboj tako lepo vsoto za pomoč domovini, ko smo imeli kampanjo za zbiranje. Za spomin so želeli dobiti partizanske zvezde, katere je z veseljem podaril rojak Vavpotič, a jaz sem jih odposlala malo po malem v pismih do Miroslava Brankoviča, ki mi je pozneje enkrat opisal "povorko", ki so jo priredili, ko so dobili vsak svojo zvezdo. "Prišli smo si jih na bluze", je dejal, "nato pa prepevaje slovenske pesmi korakali vsi skupaj (19 po številu) proti klubu, (prostor za zabavo in odpočitek v taborišču). Italijani pa so nas gledali in so hoteli vedeti, kje neki smo dobili tje Titove zvezde? A mi smo jim dali razumeti, da njim takih reči ne zaupamo!"

V poslovnem pismu pravi Brankovič, da se bodo v domovini vedno s hvaležnostjo spominjali ameriških rojakov, ki so pokazali tako lepo prijateljstvo do njih. Spominjali se bodo Anke Traven od Združenega odbora južnoslovanskih Amerikancev, ki jim je menda od časa do časa pisala in poslala kaj za čitat. Zelo so bili zadovoljni, ker so dobivali redno list Glas Naroda, v katerem so čitali vesti in drugo iz domovine. Naš mladi prijatelj, Franc Valentič, ki je bil precej časa na Staten Islandu, je tudi odšel v domovino. Kot ostali je obljubil pisati iz starega kraja kakor hitro mogoče. Ker še ni od nobenega od fantov nič glasu obstaja možnost, da so jih zadržali kje v Italiji. Toda prej ali slej bodo pisali in povedali kako in kaj. Nekateri primorski fantje so še zmirom v Zdr. državah in še ne vedo kdaj bodo poslani nazaj v starik raj. Med temi je tudi Janko Klinkon, ki je v Fort Knox-u, Kentucky. On je prejel od doma zanimivo pismo, katerega je prepisal in poslal meni. Jaz pa ga izročam

Theatre Guild predstavlja CAROUSEL. Nova glasbena igra po slavni evropski igri "Lilliom" od Molnarja. Glasba Richard Rogersa. Knjiga in besedilo Oscar Hammerstein 2-gega. Pod vodstvom Ronben Mamoulliana. Ples: Agnes de Mille. z John Raitt — Jan Clayton MAJESTIC THEATRE 41th St. pri Broadwayu. CI 60730. Zvečer ob 8.30. popoldne čet. in sob. ob 2.30. Zračno hlajenje

Glasbena privlačnost Theatre Guild OKLAHOMA! Glasba Richard Rogers. Knjiga in besedilo Oscar Hammerstein 2-gega. Pod vodstvom Ronben Mamoulliana. Ples: Agnes de Mille. Joseph Buloff * Ruth Weston Harold Keel * Betty Jane Watson ST. JAMES THEA. W. 44th St. Matinee: v četrtkih in sobotah. Zračno hlajenje

Paketna pošta v Jugoslavijo

Nova odredba glede velikosti paketov: GLEDE POŠILJATEV ZAVITKOV V JUGOSLAVIJO SO NASLEDNJE DOLOČBE: 1. Eni in isti osebi v Jugoslaviji je mogoče poslati samo en zavitek na teden. 2. Zavitek ne sme biti težji kot 11 funtov; širina okoli in okoli in enkrat dolžina zavitka skupaj NE SME MERITI VEČ KOT 72 INČEV. — Premerite zavitek z motvozom. Iz New Yorka do Jugoslavije je poštnine \$1.83 za zavitek 11 funtov. Pošiljati je mogoče samo stvari, ki se ne pokvarijo.

RAZGLEDNIK

ODLOMKI IZ DOMAČEGA ČASOPISJA

V "Mirrorju" v New Yorku citamo, kako angleška vlada ostalimi begunci na jadranski izkorišča našo organizacijo UNRRA v Evropi na ta način, da jo izrablja v svrhu protiruske propagande. Na primer: Poljake se nagovarja, naj nasprotujejo — Rusiji ter sočustvujejo z poljskimi fašističnimi "aristokrati" itd. — Pet Americanov se je moralo vrniti v Zjedinjene države, ker so takemu zavrattnemu početju kljubovali...

"Herald-Tribune" v New Yorku pravi, da se bode predsednik Truman moral sedaj odločiti, kaj je treba storiti glede inflacije, ki se je že pričela. Imenovani list je mnenja, da pride glede te zadeve do kakega sporazuma, namreč: treba bode več potrebnih izdati, da se tako omogoči povečanje plač...

V newyorškem "Mirrorju" tudi citamo, da je bivši poslanik nacijske Nemčije v Argentini dobival vsako leto po \$250,000 v svrhu ogleduštva...

"The Tribune" v Chicagu, Ill. se bavi z revolucijo v Indoneziji, in izraža mnenje, da tamošnje prebivalstvo smatra znanin sedmero ali osmero "svobodščin" kot preveč — resno zadevo...

"Washington Star" v Washingtonu, D. C. izjavlja, da je bila londonska konferenca ministrov inostranih zadev večji riasko, kakor hočejo ti ministri priznati, tako da nihče na tem svetu sedaj ne ve, koliko časa bode trajal sedanji — dvomljivi mir...

"The Sun" v Chicagu, Ill. izraža mnenje, da ako bi naša republika vpotrebila svoj velikanski vpliv v prid osvoboditve naroda v nizozemski Istočni Indiji, kjer se narod sedaj bori za svojo neodvisnost, potem bi nas celo — Stalin smatral za ljudi, ki se resno zamzemajo za demokracijo v Evropi...

"Herald-Tribune" v New Yorku piše z ozirom na izid volitev v Franciji, da je bila ameriška politika zmedenja, ker smo v Ameriki imeli napacno mnenje o Rusiji, in nismo vedeli, da zamore Rusija politično vpljivati daleč onstran svojih mej v Evropi...

"The Mirror" v New Yorku objavlja vest, da se je neka članica ženske organizacije "D. A. R." (Daughters of American Revolution), hvaila v podulčni železnici, da so nje-

Ali težko pričakujete KOPALNE BRISAČE? Hraute porabljenе masčobe! Rabl se jih v izdelavi brisač, mylons, girdles, in mnogo drugih stvari, ki jih želite... kakor tudi za mila. PORABLJENE MASČOBE IZROČITE SVOJE

47-LETNO PREIZKUŠNJO i m a Ameriška Bratska Zveza KI IMA PREKO 26,000 ČLANOV IN PREKO TRI MILJONE IN POL DOLARJE V PREMOŽENJA TO JE SODOBNA AMERIŠKA BRATSKA ORGANIZACIJA, VEDNO ZANESLJIVA, POVSOD PRIPOROČLJIVA IN ZELO PRIVLAČNA ZAVAROVANICA... ORGANIZACIJA VAM NUDI POLJUBNO ZAVAROVANJE PROTI BOLEZNI, NESREČI ALI SMRTI. Naslov: AMERICAN FRATERNAL UNION A. F. U. BUILDING ELY, MINNESOTA

SILOVENSKE PARTIZANSKE TISKARNE

v borbi za svobodo

SPISAL CENE KRANJC

Po podatkih organizatorjev slovenskih partizanskih tiskarn napisal na osvobojenem slovenskem ozemlju v mesecu novembru leta 1944.

Pismo...

ZALOSTNO POROČILO IZ ŠVICE

Mr. Andrej Maganja iz New Yorka, je uredništvu poslal sledeče pismo za objavo:

Zenera, 30. IX. 1945.

Moj dragi oče: Ne vem ako si že dobil moje zadnje žalostno pismo. Danes pa sem dobila pismo od naše uboge Pine in v njem vse natančno sporoča od naših dragih: Marjetu in o svaku Viktorju. Dragi oče, potolažimo se s tem, da je naš ubogi Marjo umrl za osvoboditev naše lepe domovine. Pravi, da je on mnogo za to delal. Na 11. junija, 1944 so obkolili partizani karabinjersko kasarno in vsi fašisti so se podali, samo eden je na hodniku čakal in je Marja v glavo vstrelil. Tri ure potem, je naš zlati Marjo svojo blago dušo vzdihnil. To je bilo v eni vaši blizu Pulja. Naj počiva v miru in lahka naj mu bode istrska zemlja.

Pokojni Marjo Maganja

vseeno malo preveč kruta. — Stric Pepi je že prej zgubil eno hčer. Souja, je od jetnike umrla. Ostanu sin Pepi, ki se je domov vrnil, in ena hči, Adriana. Naš Viktor, hvala Bogu, je doma. — Te vsi prav prisrečno pozdravljajo in poljubijo. Vsi ti ključje korajžo. — nam ne ostane drugega kot moliti za nje. Končam moje pismo in te prav srčno pozdravim in poljubim. Ostanem Tvoja hčerka — Marica.

Pripis: Pokojni Marjo Maganja je imel svojo klesarsko marmorsko obrt v Trstu, Strada Fiume (Cave Faccanoni), in je odslužil svojo aktivno službo pri italjanski mornarici. Takoj po preobratu v Italiji, se je pridružil jugoslovenskim partizanom. Star je bil 37 let. Dekleta, ki so bila v nezgodni s kamijonom so bile hčerke Jožeta Maganja, brata Andreja Maganja. Omenjeni Viktor je soproj hčerke Andreja, kateri je imel svojo brivnico pri sv. Križu poleg Trsta. Piše so Viktor Košuta. — Op, urel.

bimo sedaj, ko je vsa prepojenost v krvi naših herojev. Janko, med padlimi junaki so tudi nam drage osebe, katerih izguba je krvaveča rana: Mučeniške smrti je vmlr Dragarjev Mirko. 1942 je šel v Partizane (prvi na Tolminskem) padel je v februarju letos v nemško zasedo, bil je v Gorici v zaporu in vstreljen kot talec v začetku Aprila, torej manj kot mesec pred svobodo... Ni se več vrnil domov Pepi Tomajšček, takoj po kapitulaciji Italije je šel v Partizane in se nikoli ni javil. Verjetno je padel na Krasu v prvi Nemški ofenzivi. Padli so Andrejček Matajev, Pepi Skudrov, Janez Žnidarjev, Karajnarjev Tonči, Miha Lokarjev, Andrej Vhačev in še drugi in padli so tovariši iz borbe in dela, na katere sem bila navezana kakor da so mi bratje — Slava vsem in večna zahvala! Zahvala za vse kar vsebujejo nebesko lepa beseda "Svoboda".

Popisala sem list, povedala ti skoraj nič. Toliko je tu novega, vse je novo, saj je pri nas novi svet. Da bi ti Janko mogel kmalu priti. Vedno sem mislila nate, najdražji si od vseh bratov. Mislim in ti pisala iz Italijanskega taborišča, pogovarjala se o tebi s tovariši v varnem zavetju naših gora in v pustem črnem Ravensbuku. — Janko, piši, bodi zdrav in kmalu pridi. Pozdrave od vseh, posebno od mene sestre — MICI. P. S. — Nisem več našla doma naše stare ljube matere. Vzela jo je letošnija zima. H koncu pristavljam, da so se fantje v pislih lepo izra-

Koncert Glasbene Matice v Clevelandu

Cleveland, O. — Pri Glasbeni Matici se člani prav z veseljem pripravljajo za jesenski koncert. Ker so Maticiji podali zadnje pomlad veselega "Cigana Barona", so se za jesen odločili, da podajo tokrat prav pester program, kateri bo v klasičnem in narodnem tonu proizvajal. Gostje Maticarjev se gotovo spominjate lepih koncertov, oper in operet, kar je bilo že podano v preteklosti na našem odru.

Pevcu, kateri res ljubi lepo glasbo in petje, so to lepi spomini, čeprav se je bilo treba veliko učiti in ponavljati. Posebno za navadnega delavca je to veliko žrtvovanje. Ako se pomisli, da je treba celi dan delati v tovarni, zvečer pa iti na vajoč za vse človek z veseljem naredi, katerega veseli petje.

Krasni so spomini na vsa prošla dela, katera so že bila podana na našem odru v preteklosti, posebno še na opere in operete. Naj jih kar naštejemo in te so: Gorenjski Slavček Marta, Trubador, Poljub, Maskot, Rozamunda, Netopir, Nikola Šubič Zrinjski, Cigan Barona, Sevlški bravec, in nešteto koncertov, krasnih koncertov, kateri so lep spomin vsakomur.

Gotovo se še spominjate koncerta, ki je bil podan od prišli, ko so bili vsi peveci oblečeni v narodne noše, ki je vsem našim gostom zelo ugajala. Clevelandski Slovenci smo lahko ponosni na tako skupino pevcev, kot je bila bivša Samostojna Zarija in sedanja Glasbena Ma tica. Programi, ki so bili podani na oder od te skupine pevecov, jim ne more nihče onorekati. Marsikatero uro veselja in duševnega užitka smo že podali na oder, kot skupina ali posamezni člani in peveci.

Upam, da bo naš prihodnji koncert zopet dobro obiskan, in da bo podan zopet v zadostnem gostom in v veselje pevcev. Koncert Glasbene Matice se vrši to jesen dne 4. novembra, pod vodstvom g. Ivana Zormana na odru S. N. Doma na St. Clair Avenue. Pričetek od 7.30 zvečer. Na veselo svidenje! Vabi vas vse v poset —

Louis Belle.

Kupite en "extra" bond ta teden!

Advertisement for "REVMATIČNE BOLEČI" and "PAIN-EXPELLER" with text about rheumatism and pain relief.

A. P. K.

Angleško-Slovensko BERILO

Najboljši pripomoček pri učenju angleščine za starejše, ali mlajšim za učenje angleščine.

Zu ameriške Slovence sestavil Dr. F. J. KERN avtor Angleško-slovenskega Besednjaka

Cena \$2.— s poštnino

Knjiga je ilustrirana in v platno vezana

Naročila sprejema:

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 West 18th St., New York 11, N. Y.

Nadaljevanje ... vsak teden vsaj nekaj partizanskega tiska.

Do tega časa so gorenjske ciklostilske tiskarne izdelale namreč že čez en milijon strani različnega formata. Ves ta tisk je bil izdelan pod zemljo, v bunkerjih, do katerih se je prišlo po gorskih potokih, ki niso nikdar pustili sledi. Ves ta tisk so izdelali ljudje, ki dolge mesece niso imeli za svojo kuhinjo nobene izbire. Ves ta tisk so naredili ljudje pod zemljo, ko so bili zvezani s svetom samo po kurirju, ki je na oddaljeni javki zvedel od tovariša novico iz sveta. Ljudje ki so sloneli ob radiu in moralali glišati poleg veselih tudi žalostne vesti.

Toda tiskarji, ki so postavili štirinajst ciklostilskih tiskarn in jih tudi tehnično visoko izpopolnili, ne bi bili partizani, če ne bi želeli še več. Ciklostil je lepa stvar, še lepša pa je tiskarna.

Partizanska tiskarna je bil doigo časa sen tudi gorenjskih partizanskih tiskarn. Ze sredi poletja 1943. leta je bila misel zelo živa, a meseca decembra istega leta je postala dejstvo.

Prva gorenjska partizanska tiskarna je stekla pod Kamniškimi planinami. To je bil velik dan. Več tisoč kilogramov težki stroj je romal na avtomobil. Hitro je odpeljal iz okupatorjeve postojanke. Nekje se je ustavil. Tiskarji so stroj razdrli in ga sami spravili na svoje mesto.

Tiskarna je bila moderno urejena. Nekaj časa je imela napeljavno celo elektriko, toda zaradi konspiracije se je bilo treba od nje posloviti.

Uspeh da novega poguma! In gorenjski partizani so v kratkem postavili novo tiskarno. Imenovali so jo "Trilof", ker je stekla prav ob triletnici Osvobodilne fronte. — Morda je bil uspeh s Kamniško tiskarno preveč zapeljiv in "Trilof" so zato namestili v kraj, ki ni bil dovolj varen. Nemci so začeli nekaj sumiti in "Trilof" je bilo treba seliti. Selitev pa ni imela sreče. Padla je v nemško zasedo. — Več tiskarjev je obležalo mrtvih in del materiala je bil izgubljen. Vendar se je selitev

nadaljevala in "Trilof" je prišel z delom.

Tretja gorenjska tiskarna "Donas" je bila urejena v avgustu 1944. leta. Med vsemi gorenjskimi je najboljša in lahko tiska tudi časopise. Ima svojo električno centralo, ker je tudi zato njen glavni tisk partizani ljubijo luč. Morda "Gorenjski glas", pokrajinsko glasilo Osvobodilne fronte za Gorenjsko, tako topli in ga imajo čitatelji tako radi.

Kako so Gorenjci postavljali tiskarne in tiskali v času narodnega tekmoovanja, ki ga je v proslavo triletnice Osvobodilne fronte razpisal Izvršni Odbor Osvobodilne Fronte za čas od 27. aprila do 27. junija 1944. leta, naj pokažejo naslednji odstavki iz poročila Pokrajinskega odbora Osvobodilne fronte za Gorenjsko:

Tovariš Don si je nadel nalogo, da bo v času tekmoovanja sestavil tiskarski stroj za potrebe našega tiska. To je bil velikopotezen načrt, saj niti pred vojno v Sloveniji nisimo izdelovali takih strojev.

V neverjetno težkih prilikah se je vrgel na delo. Samo s svinčnikom in ravnilom je v kratkem času izdelal načrte, medtem pa mu je legalka tovarišica Julija pripravila vse potrebne zveze in organizirala delo po raznih delavnicah. V dobrem mesecu je bil stroj dograjen. Treba pa je bilo dobiti tudi tiskarski material: črke in sto drobnih stvari. — Brez pomišljanja sta Don in Julija izvršila akcijo sredi dneva najprej v Kranju, kasneje na Jesenicah. S primer-no besedo in z revolverjem v roki je šlo vse po sreči.

Tovariš Don je izvršil svoj tekmovalni program še pred koncem tekmoovanja. Novi tiskarski stroj je dobil ime "Trilof".

Se je bilo časa, zakaj ne bi napravil še enega stroja do konca tekmoovanja, si je mislil tovariš Don.

in stara zgodba se je še enkrat ponovila. Potem je primanjkovalo papirja. Juriš na papir pa se ni iztekel čisto gladko. Ko je Don čakal na ugoden trenutek, da bi izvedel svojo akcijo, so Nemci in švabobranci obkolili hišo, v kateri se je nahajal. Tovariš Don se je s svojim tovarišem prebil iz hiše, todaj takoj je spet padel v zasedo. Samo pištola je pomagala, da se je iztekel vse po sreči. Izgubljena pa je bila nepogrešljiva palica, ki jo je tovariš Don nosil v partizanih že dve leti.

Obe Donovi tiskarni sta nastinili v zadnjem mesecu tekmoovanja na dan 110.000 izvodov različnega tiska na 327 kg papirja.

V Kranjskem okrožju je bilo v času tekmoovanja nabranih za potrebe partizanskega tiska 150.000 pol ciklostilnega papirja, 600 kg časopisnega papirja in preko 5500 matric. Okrožna tiskarna Jesenice in okrožna tiskarna Kranj sta v tej dobi začeli uporabljati linorez in sta visoko dvignili obliko svojih izdelkov. Med linorezi je najlepše uspela slika maršala Tita.

Najučinkovitejši letak je izdelala okrožna tiskarna Kranj najlepši tisk pa je napravila tiskarna Jelovica. V času tekmoovanja so okrožne tehnike izdelale v štirinajstih dneh v drugi polovici meseca maja 241.800 strani. Ustanovljene so bile tri nove ciklostilske tiskarne, izvezbalo pa se je toliko tehničnih moči, da je de-

set tiskarjev lahko odšlo pomagat partizanskemu tisku v sosednje pokrajine.

Vzhodna sosedja Gorenjske je štajerska, največja slovenska pokrajina. Lepa dežela, lahka gozdov, urejenih sadovnjakov in vzornih vingradov je Nemcem tako dišala, da so jo takoj priključili svojemurajhu. V najkrajšem času so jo hoteli ponemčiti. Slovenski živeli na štajerskem je trpel, da je to danes težko povedati. Desettisoči so bili izgnani v Nemčijo, Pooljsko, Srbijo in po vsej Evropi, tisoči so umirali v koncentracijskih taboriščih Dachau, Mauthausen, Auschwitz. Tisoči so padli kot talci doma ali bili javno obeseni sredi svojih mest in vasi. Osvobodilna borba štajerske je tesno povezana s pohodom XIV. divizije Narodno-osvobodilne vojske Jugoslavije, ki je v januarju in februarju 1944. leta napravila težko, a slavno pot z Dolenjskega mimo Zagreba na štajersko, ki jo je prikrižarila prav do Koroške. Ta pot je bila kot pokor štajerski, da ni izgubljena in da bo rešena hitlerjevskega pekla.

Ko je prišla v kraje ob Savinji, je tam že našla ciklostilske tiskarne. Izvirale so še iz 1942. leta, ko se je naš pokojni komandant Stane kot prvi partizan boril v štajerskih hribeh.

POZDRAVI SLOVENSkih FANTOV (Nadaljevanje z 2. str.) la, da pozabim in da se maščujem...

Delala sem kot organizatorica med našim ženstvom z besedo in s peresom. V pomladi 1944 sem bila že toliko kompromitirana, da sem morala bežati. Ker pa je sama nesreča bolj delez, so me novi okupatorji naše dežele Nemci in njihovi domači slugi: domobranci vjeli in morala sem na strašno pot skozi ječe v koncentracijski logar v Nemčijo, in sicer je bil to ženski lagar Ravensbrucken v severni Nemčiji. Lagarskega življenja ti ne bom opisovala, saj bi rada čim bolj pozabila na one črne dni, saj je sedaj vse to za nami. Včeraj sem se srečno vrnila domov.

To dragi Janko je moja zgodba. Naš Lojze je tudi šel v Partizane kot mnogo drugih domačih fantov. Za kazen so aretirali Tata in pobrali vso živino. Tata je bil v taborišču Savona, blizu Zenvove in tudi on se je vrnil ko je propadla Italija. Za Lojzeta nismo celih 13 mesecev vedeli, da li je živ ali mrtev. Bil je v borbah po celi Sloveniji, slednič je vendar prišel na Primorsko in se pismeno javil. Tudi Dora je šla v partizane in bila tam kot tehničarka (pri tiskanju literature) in preživela marsikatero težko uro.

Ko sem se včeraj vračala iz Nemčije je v Podbrdu stopilo v moj vlak dekle. Pogledala sem jo; bila je naša Dora! Ko sem vsa ganjena pristepala do Zaloga sem v gledala mladega, močnega, lepega Partizana s činom Staršega Vodnika — bil je naš Lojze! Pri Zatoiminskem znamenju pa me je čakal moj mali Rado in doma sem dobila Nadico, Sajnjo, mamo, ata, Ido, in Tončija... Bili smo vsi in bilo je tudi tvoje zadnje pismo, ki nam je povedalo da si še živ in da si v duhu vedno pri nas.

Tako smo sedaj srečni, srečni pod svobodnim soncem, ki toplo sije na to prelepo našo ljubo zemljo, ki jo še bolj lju-

Glede pošiljanja denarja v stari kraj

Nekateri listi so že objavili da je mogoče v staro domovino pošiljati denar in so že tudi navedli cene. V zvezi smo z vsemi merodajnimi mesti glede pošiljanja denarja in skušamo priti do točke, ko homo prepričani, da je denar mogoče pošiljati brez kakih posebnih zaprek in kar najbolj hitro. Kadar homo to dosegli, homo objavili v listu z vsemi navodili in podrobnostmi vred.

Za vsako pošiljatev denarja na bo po vladni odredbi treba izpolniti listino ali prošajo, v kateri bo treba navesti ime prejemnika in število oseb v njegovi družini. Kdor bi nameraval v bližnji bodočnosti poslati denar, naj nam piše po to listino. Predno pa jo boste izpolnili, morate natančno prebrati navodila na zadnji strani. In kadar nam boste poslali denar, no nakaznico, priloge tudi izpolnjeno prošajo.

SLOVENIC PUBL. CO. 216 West 18th St., New York 11

Their Only Crime Was Hating Our Enemy — They Need Your Help

NEW YORK NATIONAL WAR FUND 37 WILLIAM STREET NEW YORK 5, N. Y.

IGRALEC

IZ SPOMINOV MLADENIČA

Ruski spisal
F. M.
DOSTOJEVSKI

ROMAN

(27)

"Morda pa ni berač, babica, ampak kak obupanec."
 "Le daj, daj mu goldinar!"
 Stopil sem k njemu in mu dal. Pogledal me je neznanško začuden, vendar je molče vzel goldinar. Smrdel je po vinu.
 "A ti, Aleksej Ivanovič, še nisi poskusil sreče?"
 "Ne, babica."
 "Toda videla sem, da so ti oči kar žarele."
 "Že še kedaj pozneje poskusim, babica, in sicer prav gotovo."
 "Stavi torej kar na zero! Boš videl! Koliko denarja imaš?"
 "Vsega skupaj samo dvajset zlatov."
 "Malo. Petdeset zlatov ti posodim, če hočeš. Kar ta-le zavitek vzemi. A ti, očka, nič ne čakaj; tebi ne dam!" se je nenadoma obrnila k generalu.
 "Teja je kar pretreslo, toda molčal je. Des Grioux se je zamračil.
 "Que diable, c'est une terrible vieille!" — (Vraga, to je grozna starka!) je šepnil skozi zobe generalu.
 "Berač, zopet berač!" je kriknila babica. "Aleksej Ivanovič, daj tudi temu goldinar!"
 Topot smo srečali sivega starca, z leseno nogo, v dolgi, modri suknji, z dolgo palico v roki. Podoben je bil staremu vojaku. Toda, ko sem mu ponudil goldinar, je stopil korak nazaj in me grozno pogledal.
 "Was ist's, der Teufel?" (Kaj je to, za vraga!) je zakričal ter še pristavil lepo število psov.
 "Glej ga tpepa!" je kriknila babica in mahnila z roko. "Peljite naprej! Lačna sem postala! Sedaj takoj k obedu, potem se malo povaljam in zopet tjakaj."
 "Vi hočete zopet igrati, babica!" sem zaklical.
 "In ti si mislil, da ne! Naj vas torej samo gledam, kako tu lenuharite in se kisate!"
 "Toda, gospa, šanse se morejo obrniti, ena sama slaba šansa, in izgubili boste vse, docela vse pri vašem igranju... to bi bilo grozno," je rekel Des Grioux v francoščini.
 "Izgubili boste prav gotovo," je zaščebetala mlle Blanche.
 "Kaj vas vendar to briga! Ne zaigram vasega, ampak svoj denar!"
 "Kje pa je mister Astley?" me je vprašala.
 "V vzkazu je ostal, babica."
 "Škoda, prav dober človek je."
 Ko smo dospeli domov, smo srečali na stopnicah upravitelja. Babica ga je poklicala k sebi in se pred njim pohvalila s svojo srečo. Potem je poklicala Fedosjo, jej podarila tri zlate in zabtevala obed, med katerim ni hotelo biti ne konca ne kraja hvališanju in laskanju s strani Fedosje in Marfe na nje račun.
 "Gledam vas, matuška," je žvrgolela Marfa,

"in pravim Potapiču: kaj pa hoče delati naša matuška? A na mizi denarja, denarja, prijateljčki! Vse življenje nisem videla toliko denarja; okoli pa sedi sama gospoda in gospoda. In odkodi, pravim, Potapič, se je vzela vsa ta gospoda? Mislim za vas, matuška, a srce mi kar mre in mre; trepečem, vsa trepečem. Daj ji, gospod, si mislim, in gospod vam je tudi naklonil. Še sedaj, matuška, vsa trepečem, kar vsa trepečem."
 "Aleksej Ivanovič, po obedu bodi okoli štirih pripravljen, pojdemo. Za sedaj pa zbogom, pa ne pozabi poslati k meni kakega doktorarja. In vodo je treba piti. Da mi ne pozabiš!"
 Zapustil sem babico popolnoma zbežan. — Trudil sem si predočiti, kaj bo sedaj z našimi in kako se vse obrne. Videl sem jasno, da se oni, posebno general, po prvem utisu niti o navedili še niso. Pojav babičin, namesto vsak čas pričakovane brzobjavke o njeni smrti in torej tudi o dedščini, je tako docela porušil ves sestav namer in trdnih sklepov, da so osupli in otrpli čakali nadaljnih junaštev babičinih in ruletki. Pri tem pa je bilo to dejstvo skoraj važnejše nego prvo, ker vendar ni bilo treba obupavati, darsi je babica opetovano rekla, da generalu denarja ne da. Toda obupal je des Grioux, ki je bil udeležen pri vseh generakovih zadevah. Prepričan sem, da bi mille Blanche, ki je tudi zelo udeležena — kajti postati generalica, in še lepa dedščina, to ni kar tako — ne izgubila nadeje in bi porabila vse pripomočke svoje koketnosti do babice. V tem je bila pravo nasprotje Pavlini, ki je bila neumevno ponosna in se ni znala prilizovati. Todaj sedaj, sedaj, ko je napravila babica taka junaštva na ruletki, sedaj, ko se je pred njimi značal babičin — uporna, oblastna stara et tombée en enfance — tako jasno in tipično očrtal, sedaj je seveda vse izgubljeno, kajti veseli je kot otroka, da je dobila pri igri. Toda zaigra vse, kar se čisto dogaja. Bože, sem pomislil, in oprost mi o Gospod, z neizrečeno škodoželjnim smehom, Bože, saj je vsak zlat, ki ga je postavila babica, sekal generalu srčne rane, srčil des Griouxva in spravljal do blaznosti mille de Comingess, kateri so nosili žlico mimo ust. A še eno dejstvo: celo, ko je dobila ter je vsled radosti vsem dajala denarja in vsakega pasanta smatrala za berača, celo tedaj se ji je iztrgalo: A tebi vse eno ne dam! To pomenja, da si je to v glavno vtepla in se zaklela; opasno je to, opasno!
 Te misli so mi rojile po glavi, ko sem se odhajaje od babice popenjal po glavnih stopnicah v najvišje nadstropje, v svojo sobico. Vse to me je silno zanimalo. Dasi ravno sem naravno že prej mogel uganiti glavne in močnejše niti, ki so vezale pred menoj igralko, vendar mi niso bila znana popolnoma vsa sredstva in tajnosti te igre. . . Dalje prihodnjič.

PREMUNILI V CLEVELAND, O.
 Nagloma je 1. oktobra preminil za srčno kapjo poznani **Thomas Tekavec**, podomače Brinar, star 65 let. Doma je bil iz št. Vida na Dolenjskem, kjer zapušča dva brata Antona in Louisa, dve sestri, Ano in Leopoldo, ter več sorodnikov. Tukaj je bival 41 let. Zapušča sinova, Johna in Josepha, štiri hčere: Mrs. Mary Brandula, Mrs. Julia Kure, Mrs. Emma Vivic in Mrs. Carol Menart, ki je pred par dnevi postala mati, ter se nahaja v bolnišnici, 10 vnukov in več sorodnikov.

Po večletni bolezni je 1. oktobra preminil na svojem domu dobro poznani — **Louis Leustik**, p. d. Ulčarjev, star 59 let. — Dema je bil iz vasi Skrlavica, fara sv. Gregorja, kjer zapušča očeta, brata in več sestra. Tukaj je bival nad 40 let in je bil član društva Borštarnjev, dvor Baraga. Zapušča žalujočo soprogo Antonijo, rojeno Pajnič, doma iz Gasparce na Hrvatskem, sina Louisa hčer Angelo, poročeno Kastelec, vnukinjo Louise-Ann, brata Josepha, bivajočega v Kanadi, bratranca Frank Debelak na Hale Ave., in več drugih sorodnikov.

HELP WANTED :: ŽENSKO DELO

COOK - HOUSEWORKER
 EXPERIENCED SLEEP IN REFERENCES \$150 - MONTHLY WITH SMALL FAMILY OTHER HELP KEPT TR 7-6130 (211-213)

COOK
 LIGHT DOWNSTAIRS WORK SMALL FAMILY WAITRESS KEPT - IDEAL CONDITIONS - BEST WAGES Call MANHASSET 1442 COLLECT

RADIO ASSEMBLERS
 EXCELLENT OPPORTUNITY TO LEARN ELECTRONICS GOOD PAY EXPERIENCE UNNECESSARY **LINCOLN ELECTRONICS** 633 - 11th AVENUE N. Y. C. (209-215)

OPERATORS
 Experienced on CHENILLE HOUSECOATS Good Pay - Steady Work Apply N. Y. CHENILLE 160 JOHN STREET, BROOKLYN (6th Ave. F Train to York St.) (207-213)

MOŠKO in ŽENSKO DELO (Male and Female)

ZAKONCA
 Srednje starosti MOŽ ZA OSKRBOVANJE VRTA IN ZA SPLOŠNO DELO ŽENA ZA HIŠNO DELO DOM V MAHOPOC, N. Y. \$100.- mesečno, hrana in stanovanje. Pokličite Regent 7-2300 - v soboto dopoldne; Ponedeljek cel dan Vprašajte za MR. KAHANE ali za SECRETARY

GLASS WORKERS
 ON SOLID & BLOWN GLASS BAY GLASS SPECIALTIES 307 ATLANTIC AVENUE BROOKLYN, N. Y. TR 5-4327 (210-212)

NAZNANILO VOLILCEM ALLEGHENY OKRAJA
 Naznanjamo vam, da imamo na demokratični listini kandidata R. Rhody Brenlove, kateri je naš Jugoslovčan, po poklicu advokat ter sposoben, da ga priporočamo na to važno mesto za sodnika Allegheny County, česar naši Slovani niso bili deležni prejšnje čase. Prej je bil kriv nesporazumu med nami zaradi drugih kandidatov, kateri so nas poznali samo pred volitvami s sladkimi obljubami, pozneje pa — hunki. — P. K.

SMRT ROJAKINJE
 Presto, Pa. — Tukaj je umrla Helen Robič, rojena Klemenčič, stara 51 let in doma iz Oselice nad škofjo Loko na Gorenjskem.

HELP WANTED :: DELAVCE ISCEJO :: HELP WANTED

YOUNG MEN
 No Experience Necessary **PERMANENT PEACETIME JOBS** To willing workers interested in learning **WIRE TRADE** Apply: A. B. C. STEEL & WIRE CO., 215 E. 22nd St., N. Y. C. Ask for MR. CAFARELLA (209-215)

COMPOSITOR - MAKEUP
 JOB AND PUBLICATION WORK HELP ON STONES MODERN PLANT - UNION BROOKLYN PRESS 335 ADAMS ST., BROOKLYN TR 5-9470 (211-217)

COVERER & Helpers for WOODEN BOXES
 Experienced only: Good pay plus Overtime **Permanent Positions to QUALIFIED WORKERS** Apply: **KESSLER** N. Y. C. 27 W. 20th ST. (211-217)

PORTERS
 GOOD PAY AND HOURS **2nd AVE BATHS** 22 - 2nd AVENUE New York City AL 4-9018 (211-217)

DIEMAKER A1
 NOT UNDER 20 YEARS EXPERIENCE HIGH SALARY **AUTOMA ENGINEERING CO.** 57-19 Roosevelt Ave., Woodside, L. I. (211-217)

HELP WANTED :: HELP WANTED
 Help Wanted (Female)

GENERAL HOUSEWORKER
 Sleep in - 2 Children - Good Salary - Congenial Surroundings PHONE CI 7-0949 Betw. 9 AM - 6 PM ASK FOR MILTON KATZ

MOTHER AND DAUGHTER or TWO SISTERS COOK-HOUSEWORKERS AND CHILD NURSE
 BUSINESS COUPLE Good Salary - Pvt. Room and Bath Apply: FL 3-7239-144-17 - 29th Rd. FLUSHING, N. Y. (209-215)

HOUSEKEEPER
 LOVELY HOME EXCELLENT SALARY SMALL FAMILY NAVARRE 8-0087 (209-211)

Cook-General Houseworker
 OLD WESTBURY, LONG ISLAND SMALL FAMILY LIVE IN \$150. PER MONTH Phone MU 5-8668 (210-211)

NURSEMAID
 4 month old baby - Assist with 3 year old school girl Pleasant home; sleep in private bath Excellent Salary - Apply CI 5-8567 25 Central Park West Apt. 3Q New York City (210-212)

COOK - HOUSEWORKER
 EXPERIENCED SLEEP IN OTHER HELP KEPT \$150.- CALL BEFORE 12 CI 6-2655 (210-216)

OPERATORS Permanent Jobs
 to QUALIFIED WORKERS on MERRROW & HAMMER MACHINES! POLO SHIRTS - Good Pay Apply MARBO SPORTSWEAR 161 Hopkins St., Brooklyn, N. Y. B'dway "L" to Flushing Ave. Sta. (210-216)

GIRLS - GIRLS
 NO EXPERIENCE NECESSARY **Permanent Positions** to BEGINNERS willing to learn sewing machine operating on lingerie - \$22 start plus overtime - Increase after 2 weeks - Apply **BRODY PRODUCTS CO.** 693 Broadway, N.Y.C. (nr. 4th St.) (210-212)

MILLINERY FINE ŽENSKE KLOBUKE SLAMNIKARICE
 NAJVIŠJE CENA PLAČANA VINCENT BOVIO, 53 W. 36th St., New York City (10-31)

ROMAN HAT CO., 16 West 36th St., (4th floor), New York City
 POTREBUJE **ŠIVALKE NA ŽENSKE SLAMNIKE** SATURN-"REVERSE" KITE (10-31)

Carpenter
 V SPLOŠNO DOBER DELAVEC STALNO A. FORSBERG 59 FULTON STREET New York City (210-216)

JEWELRY MODELMAKER
 on STERLING SILVER STEADY MASTARCRAFT 15 WEST 36th ST., N. Y. C. (210-212)

CASTERS on White Metal FOR LAMPS
 Experience Preferred - Will consider willing beginner - Good pay Steady work - Apply **STADLER** 40-36 - 22nd Street, L. I. C. Any subway to Queens Plaza Sta. (210-216)

SOLDERER
 and BRASS NOVELTIES Experienced on SOFT METALS GOOD PAY Permanent Position for Right Party. - Apply **METRO ART CRAFTS INC.** 406 West 31st St., N. Y. C.

Paper Handler
 Fine Paper Experience Required **MILTON PAPER COMPANY** 119 WEST 24th ST. N. Y. C. (210-216)

ROOFERS
 EXPERIENCED FLAT and SHINGLE Also **TINSMITH WORK** Good Pay - Steady Job **AJAX ROOFING CO.** 1340 CONEY ISLAND AVE., BROOKLYN, N. Y. - NAV 8-4650 (210-214)

Printing Press Feeders Hand Feeders
 on CYLINDER and JOB PRESSES Experienced Preferred GOOD PAY STEADY WORK **L. A. LIEBS CO. INC.** 312 E. 23rd ST., N. Y. C. (210-216)

JEWELRY MARCASITE SETTERS
 Permanent Positions to Qualified Workers - Top Wages; 5 Days Apply **MASHA JEWELRY CO.** 106 Fulton St., N.Y.C. Room 1201 (210-216)

BUY A VICTORY BOND TO-DAY!
MAN EXPERIENCED ON HAND-MADE METAL BASES **Drilling, Mounting, Wiring OF ANTIQUE VASES - Also Repairing Antique Vases and Figures** Call GR 7-5604 or write BOX 150 B. V., 120 Broadway, Room 736, NYC. (210-212)

LIVAR IZURJEN
 na "slush" kovini **LEHMAN BROS.** 197 GRAND STREET New York City

DIEMAKER
 IZURJEN NA **ROLLER DIES ZA DRAW BENCH WORK** STALNO EDWARD CAHILL 442 W. 42nd STREET N. Y. C. MED 3-0113 (209-211)

TESARJI IN POMAGAČI
 IZURJENI NA TRGOVINSKO OPREMO in tudi MIZARSKA DELA - DOBRA PLAČA ARCTIC REFRIGERATOR & FIXTURE COMPANY 678 Walkabout St., B'klyn, EV 4-0613 (209-213)

WATCHMAKER
 EXPERIENCED Permanent Peacetime Position to Qualified Man - Apply **MASTERS MART INC.** 66 W. 48th STREET New York City (209-215)

SHOES
PERMANENT JOBS with GOOD PAY to QUALIFIED WORKERS WE NEED WOOD HEELERS ON LADIES HIGH HEELED SHOES AND **SOLE LAYERS ON COMPO MACHINES** EXCELLENT OPPORTUNITY - APPLY **I. SHORE, 233 South 1st St Brooklyn, N. Y. (cor. Roebling St.)**

SHOES
EXPERIENCED REPTILE CUTTERS PERMANENT POSITIONS WITH GOOD SALARY TO QUALIFIED WORKERS Apply: **ARC LEATHER COMPANY** 112 FULTON STREET NEW YORK CITY (209-215)

SHOE CUTTER
 ON LADIES SHOES 5 DAYS - STEADY Apply - **GOOD PAY EVERITE FOOTWEAR** 133 WOOSTER STREET NEW YORK CITY (209-212)

EXPERIENCED SHEET METAL MEN
 Working from Blueprints Able to layout and use machines 58 HOUR WEEK - TIME & 1/2 AFTER 40 HOURS NIGHT SHIFT 55 HOURS, 15% BONUS **Bohemian Supervisor** Apply Employment Department **AMERICAN MACHINE & FOUNDRY** 5502 - 2nd AVENUE BROOKLYN (210-212)

MAINTENANCE MAN
 PLEASANT WORKING CONDITIONS AT AIRPORT GOOD HOURLY RATES Apply from 9 - 2 or Saturday AM **TWA** HANGAR No. 6 LA GUARDIA AIRPORT (210-214)

Boy or Young Man
 Splendid Opportunity TO LEARN **WOODWORKING TRADE** STARTING AT \$25.- WITH ADVANCEMENT LA MODE 61 WEST 39th ST., (10th Floor) NEW YORK CITY (210-216)

KITCHEN HELPERS
 Pleasant Working Conditions at Airport MODERN EQUIPMENT ADVANCEMENT OPPORTUNITIES Apply Daily 9 - 2 Saturday A. M. **TRANSCONTINENTAL & WESTERN AIR, INC.** HANGAR No. 6 LA GUARDIA FIELD N. Y. (202-214)

Dishwashers
 Pleasant Working Conditions at Airport MODERN EQUIPMENT ADVANCEMENT OPPORTUNITIES Apply Daily 9 - 2 Saturday A. M. **TRANSCONTINENTAL & WESTERN AIR, INC.** HANGAR No. 6 LA GUARDIA FIELD N. Y. (202-214)

Painters
SPRAY and LETTERING Experienced Des'ired WORK AT AIRPORT **GOOD PAY TRANCONTINENTAL AND WESTERN AIR INC.** HANGAR 6 LA GUARDIA FIELD, N. Y. (202-214)

DARILNI PAKETI za svojce v starem kraju

S posredovanjem svetovnoznane **AMERICAN EXPRESS CO.**, nudimo čitateljem izvanredno službo **POŠILJANJA DARILNIH PAKETOV** svojcem v staro domovino. Za pošiljanje je bilo izbrano blago, ki ga vsaka družina potrebuje, in cene so zmerne. Tukaj so navedene tri skupine, ki so najbolj primerne za ta čas. — V cenah so vključeni vsi stroški: vrednost blaga, zavijanje, poštnina, itd. —

Paket štev. K-1:	Paket štev. K-2:	Paket štev. K-6:
2 funta kave 1 funt kakao 1/2 čaja 7 unč čokolade 1 kusa mesa 2 funta mleka v prahu 1 funt riža 1 funt suhega sadja 4 kose mila	6 parov moških nogavic 3 žepni robci 1 par podplatov 2 para vrvic za čevlje 1 varnostna britve 20 varnostnih rezil 1 brivsko milo 1 zobna ščetica 1 boksa zobnega praška 2 kosa mila 200 tablet vitamina B1	1 par moških čevljev (navedite v naročilu velikost); popolnoma vrezani; treba jih je samo sestiti, 3 pare nogavic 2 para vrvic za čevlje 1 kusa mazila za čevlje
Blago s poštnino vred — \$8.10	Blago s poštnino vred — \$8.60	Blago s poštnino vred — \$7.30

Ne naročajte daritvenega paketa za v stari kraji, ako ne veste za gotovo, da oseba, za katero je paket namenjen, je na označenem naslovu.

NAROČILA SPREJEMA:
Slovenic Publishing Company
 (POTNIŠKI ODDELEK)
 216 West 18th Street New York 11, N. Y.